

Nr 303.

Av herrar Svensson i Ljungskile och Utbult, *angående bestämmelser om rätt att hos domkapitel överklaga pastors beslut om kyrkors upplåtande.*

Vid olika tillfällen har spörsmålet om vem som äger rätt att upplåta kyrka för gudstjänstbruk och därmed jämförbara ändamål väckts. Tvister ha sålunda t. ex. uppkommit mellan olika instanser om lämpligheten av att låta den eller den personen medverka i en gudstjänst eller tala vid annan sammankomst i en kyrka. Någon i lag fastslagen regel för disposition över kyrkorna torde ej finnas.

I detta spörsmål uttalade sig departementschefen vid framläggande av proposition med förslag till ändrad lydelse av jordfästningslagen år 1925.

»Rätten att disponera över kyrkorna är ej reglerad genom uttryckliga bestämmelser i lag. Något avgörande i rättspraxis, av vilket en allmängiltig slutsats i frågan kan dragas, synes ej heller föreligga. Emellertid lär det enligt tillämpad ordning tillkomma pastor att i första hand bestämma, om kyrkan må upplåtas för andra ändamål än sådana, som sammanhöra med gudstjänstens firande.»

Någon ändring i rättspraxis lär inte sedan dess ha uppkommit, varför det torde kunna anses fastslaget, att pastor äger bestämma, om kyrka skall kunna upplåtas för andra ändamål än gudstjänstfirande.

För frågan om upplåtandet av kyrka för olika ändamål i samband med gudstjänst finnes ett regeringsrättsutslag från år 1937, som är av intresse. Spörsmålet gällde här huruvida ett kyrkoråd kunde begära att i förväg få höras om i samband med en aftonsångsgudstjänst scoutinvigning finge äga rum. Pastor hade ordnat denna invigning utan kyrkorådets hörande. Rådet inlade sin gensaga häremot. Stockholms stads konsistorium upphävde kyrkorådets beslut, och regeringsrätten biträdde konsistoriets beslut.

Det synes sålunda kunna anses fastslaget, att någon möjlighet att överklaga pastors beslut angående kyrkas upplåtande vare sig för gudstjänstbruk eller för annat ändamål inte finnes. Som känt är, har understundom pastors beslut i sådana frågor lett till icke önskvärda tvister mellan pastor, kyrkoråd och församlingsbor. Det synes lämpligt att i det läget skapa en möjlighet att överklaga pastors beslut i hithörande frågor. Överklagningsinstans torde vederbörande domkapitel vara.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

antingen att riksdagen måtte för sin del besluta bestämmelser om rätt att överklaga pastors beslut om kyrkors upplåtande hos domkapitel och att vederbörande utskott måtte utarbета härför erforderlig lagtext

eller, om detta icke låter sig göra,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära utredning i ärendet och för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 26 januari 1950.

Wald. Svensson.

Birger Utbult.